

delavna, dobiva iz osoljene klaje več njenemu životu tečnega živeža; sol ji daje čvrsto zdravje. Ako tedaj vidiš, da bi živina, ktera ti dela, rada več jedla, daj ji toliko klaje več, kolikor se ji prileže. Če več požre, bo tudi več delala. Ravno taka je s pitano živino. Vol se ti bo beržeje zredil, ovca bo imela lepšo volno in bolj okusno meso. Zlasti pa ne smemo poglavitnega vira rodovitnosti zemlje, gnoja iz nemar pustiti“.

„Po soljeni klaji daje živina močnejši gnoj, tako da se na vseh kmetijskih pridelkih koristnost soli spozná, ki je bila za živinsko klajo porabljena“.

„Soljena klaja daje meso, ktero je bolj okusno, tečno in ložeje prebavljivo, kakor vsako drugo meso živine, ki ne dobiva soli“.

„Tudi na mleku, srovem maslu, usnji in na vsem, kar od živine dobivamo, se pozná koristnost soli“.

„Obišite kmetijo, kjer skerbí gospodar s soljo za zdravje in moč svoje živine. Vse razodeva dovoljnost in premožnost; cveteče setve mu pokrivajo polje, ktero bi mu bilo pustostalo, če bi ne bil s soljo skerbel za téčen gnoj. Ni je ubožnosti v deželi, ktera se je na tako stopnjo kmetijske premožnosti vzdignila. Slednji ima zaslužek, slednji živež. Kjer je kmetijstvo na taki stopnji, je vse v lepem redu, vse je dovoljno, vse se ima dobro“.

„Naj si te resnice vsak kmetovavec dobro zapomni. Kdor svoji živini sol umno in pametno med klajo daje, bo svoje kmetijske pridelke zlo zlo pomnožil“.

Tako piše Desaiive. Še zoper nekaj se moramo upréti, kar bi nam kdo očitati utegnil, rekoč: Ako bi vsi kmetovavci in gospodarji, kteri se z rejo živine pečajo, za svojo živino toliko soli porabili, kolikor se dobička iz tega obeta, bi soli skoraj zmanjkalo. To bi bila pa toliko večja nesreča, kolikor so ljudje in živina soli navajeni.

Mi odgovorimo na to: Soli skriva zemlja toliko v svojem krilu in v morju je je toliko, da se ni bati, da bo kdaj pošla. Dalje prašamo: Ali mar zgine sol, ki jo ljudje in živina povžijejo in ali se mar preverže v druge stvari, iz kterih se ne dá več dobiti? Kemija nas prepričuje, da obstoji sol iz klora in natrija; to je iz snutkov, ki sta kot enojna snutka stanovitna. Nobena stvar ji ne razkroji in nobena moč ji ne more v kaj družega premeniti. Ako se pa sol v to, iz česar je sestavljena, namreč v klor in natrij razkroji, je tudi mogoče, jo iz teh snutkov sopet sestavljati. To more človeška umetnost.

Sol ne zgine nikakor iz živalskega trupla; res je sicer, da ne ostane v njem. temuč iz njega pride po gnoju na naše polje. Zlasti veliko soli je v scavnici, zavoljo tega pa liže in serka toliko živinčet rado scavnico, posebno človeško. Kar pa soli še živinskemu truplu ostane, pride nazadnje vendar tudi na polje, bodi si v merhovini, ali kervi ali v kosteh itd.

Tako dobiva naše polje več in več soli in iz zemlje zahaja v rastljine, ktere dajajo živini klajo.

Kdo je porajtal doslej na scavnico, v kteri je največ soli? Zametovali smo jo ali iz nemarnosti ali pa iz nevednosti. Naberajmo jo le pridno in vozimo jo na njive in senožeti. Tako bomo tudi živini v klaji sol iz polja vozili; tako se bo sol vedno sopet vračala, od kodar je šla. V naturi se ne zgubi nič drugač, kakor le po človeški nevednosti in nemarnosti.

Kmetijske novice.

* Da bi pokončali črve, gosence in ves drug merčes, ki se drevesom rad vgnjezdí pod skorjo, so v Parizu na tako imenovanem „elizejskem polji“ in po vseh drugih drevoredih olupili debela vsem drevesom, in pri tem so nekaj čisto novega zvedili, namreč da tako olupljene drevesa niso hirale, ampak so še čvrstejše rastle;

brestí, na priliko, ki so pred olupljenjem le za 2 ali 3 milimetre leto in dan debelejši zrastle, so olupljeni se udebelili za 4 do 5 milimetrov. Dreves, ki imajo tanko kožico, ni v ta namen treba popolnoma olupiti; dosti je, da se jim podolgoma le na več mestih skorja prereže. Sklenili so zdaj v Parizu po vseh mestnih vertih in drevoredih olupiti take drevesa, ktere hirajo in ne rastejo veselo. Dobro je pa vendar, ako se tako olupljene drevesa namažejo s kakošnim mazilom iz ilovice in kravjim blatom.

* Najpridniši bčelarji so v Moldavi. Marsikak grajšak ima po 6 do 10,000 panjev.

* V Vlahii se sicer že od nekdanj pečajo s svilarstvom (žido), pa nikoli niso toliko iz žide skupili kot letos. Lahi, zvedši, da so v Vlahii svilodi (červiči) še popolnoma zdravi, so vreli tjé in oko (2 funta) kokonov plačevali po cekinu.

* Pisanega sadja so pripeljali unidan iz ptujih krajev na Dunaj. Vse je občudovalo jabelka, hruške, breskve i. t. d. s pisanimi figurami, besedami itd. in branjevke so drago prodajale tako „malano sadje“. To pa ni nobena copernija. Izreži iz papirja prav drobno figuro ali čerko, pa jo pritisni na kakošno posebno lepo jabelko, hruško itd. Ko boš čez nekoliko dni s sadú vzel narezljani papir, boš lepo belo vidil vtisek papirja na sadu.

* Kmetje nemške vasi M. so pred svojimi travniki postavili kol in na kol pribili tablico s sledečim čudnim napisom: „Kdor čez ta travnik gré, plača pri ti priči 8 grošev; kdor pa nima dnarja, ga bomo za 8 grošev namlatili po herbtu“.

Zdravilska skušnja.

(Zdravilo zoper golte ali vnetico gérla — häutige Bräune, Angina). Ni je pri otrocih skor nevarniše bolezeni kakor je ta. Marsiktera mati, zlasti na deželi, kjer ni berž zdravnika dobiti, je mogla že milo viditi, kako ji je ta nagla bolezen ljubega otročiča zadavila, ker ni vedila nobene prave pomoči. Francozki zdravnik dohtar Billard v Corbigny-u je razglasil nedavnej materam dober pomoček v taki sili. Berž ko mati zapazi, da otroku od znotraj vrat zateka in se sliši tisti hripav kašelj, ki je lasten ti bolezeni, naj vzame kozarec (glaz) vode in naj pomeša v to vodo beljak enega jajca; — te beljakove vode naj se otroku noč in dan vsako uro daje polna žlica piti. Zraven tega zdravila naj se otroku za navadno pijačo daje mlačne cukrene vode, ki se napravi, da se v poliču mlačne vode raztopi nekoliko cukra in ubije celo jajce z rumenjacom in beljakom vred. V dveh, treh dneh se večidel ozdravi bolezen. Tako zagotavlja dohtar Billard. — Čeravno bi ne podpisali tega zagotovila, ki preveč obeta v ti hudi morivki, vendar priporočamo materam, naj storijo kakor dr. Billard svetuje, dokler jim ne pride zdravnik na pomoč.

Ozir po svetu.

Koliko vaga naša zemlja?

Gosp. Baily, predsednik zvezdogledne družbe londonske, si je 6 let noč in dan prizadeval zvediti težo naše zemlje. Prostorno sobo je imel nalaš za to preiskovanje, v kteri je bilo vse polno različnega orodja. Poglavitno orodje je bilo zemeljna vaga — majhna stvarica in priprosta na videz, tako-le napravljena: Dolga pa tanka šibica je bila v sredi obešena na enojni svilni (židni) nitki; na vsakem koncu je visela lahka kuglica, tako da je vaga mirna popolnoma ravna stala. Da nobena reč vage ni premaknila, jo je imel v stekleni (glazovnat) posodi tako zaperto, da ni mogla ne najmanjša sapica zraven. Gospod Baily je leto za letom sedel pri ti vagi, skušal z nitkami in kuglicami, z drobno-